

Kristīne Deksnē-Jerohina

Elita Viksna

Ieteicamie jauniegunvumi bibliotēku nozārē (2009.gada aprīlis–oktobris)

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku konsultatīvā centra Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītava aicina iepazīties ar jaunāko interesantāko profesionālo literatūru!¹

Adapting to e-books / ed. by William Miller, Rita M. Pellen. — London : Routledge, 2009. — vi, 287 p. — ISBN 978-0-415-48378-0. (Z 025.3)

Elektroniskās grāmatas kļūst par arvien nozīmīgāku bibliotēku krājuma sastāvdaļu. Izdevumā aplūkoti dažādi e-grāmatu veidi, piedāvāti to kolekciju pārvaldības modeļi un attīstības iespējas: komplektēšana,

atspoguļošana katalogā, izmantošanas kontrole, statistika u.c.

Bayir Didar. Turkish libraries in transition : new opportunities and challenges / prep. by Didar Bayir ; Türk Kütüphaneciler Derneği TKD. — İstanbul : Turkish Librarians' Association, 2008. — ix, 158 p. — ISBN 978-975-6351-27-7. (Z 02)

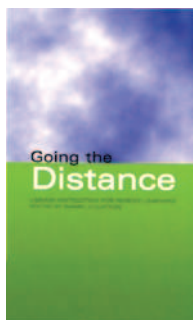
Izdevumā sniegts saistošs pārskats par bibliotēku un bibliotēkzinātnes attīstību Turcijā, vairāk raksturojot lielākās

un nozīmīgākās Turcijas bibliotēkas un arhīvus. Tekstu ilustrē grafiki, tabulas un fotogrāfijas.

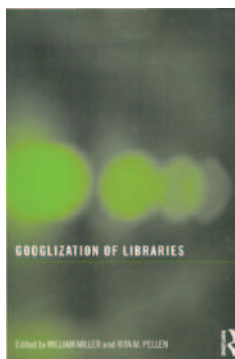
Brzoska Yvonne. Ausstellungen in wissenschaftlichen Bibliotheken : Kulturveranstaltungen und ihre Bedeutung für die Öffentlichkeitsarbeit / Yvonne Brzoska. — Saarbrücken : Verlag Dr. Müller, 2007. — 105 S. — ISBN 978-3-8364-1577-4. (Z 021.7)

Grāmatas pamattēma — izstādes zinātniskajās bibliotēkās, akcentējot kultūras sarīkojumu lomu bibliotēku publicitātē. Autore sniedz daudzpusīgu ieskatu zinātnisko bibliotēku izstāžu veidošanas tradīcijās un problemātikā ne tikai vēsturiskā, bet arī organizatoriskā aspektā: apskatīti izstāžu finansējuma jautājumi un virtuālo izstāžu veidošana, par piemēriem izmantojot digitālo izstāžu veidošanas praksi Austrijas un Francijas nacionālajās bibliotēkās.

Going the distance : library instruction for remote learners / ed. by Susan J. Clayton. — London : Facet Publishing, 2007. — xi, 239 p. — ISBN 978-1-85604-619-0. (Z 024)

Bibliotekāriem un informācijas speciālistiem nākas meklēt arvien jaunus paņēmienus attālināto lietotāju piesaistei un apkalpošanai, jāatbalsta mācībspēki, studenti, pētnieki un citi speciālisti, nodrošinot virtuālu piekļuvi mācību materiāliem. Grāmatā apkopota ASV bibliotekāru pieredze un ieteikumi tālmācības programmu veidošanā un īstenošanā: tīmeklī izmantojamu apmācības moduļu ieviešana, nodarbību plānošana un pārvaldība, informācijpratības veicināšanas pasākumu izstrāde un organizēšana, idejas sadarbībai ar mācībspēkiem, IT speciālistiem utt. Izdevuma mērķis — palīdzēt apgūt metodes, ar kurām aktīvi tuvināt bibliotēku lietotājiem, nevis pasīvi gaidīt, kad lietotāji paši apmeklēs bibliotēku.

Googlization of libraries / ed. by William Miller, Rita M. Pellen. — London : Routledge, 2009. — vi, 196 p. — ISBN 978-0-415-48381-0. (Z 025.5)

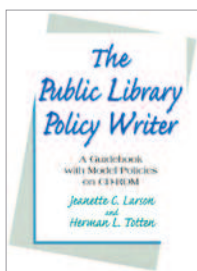
Grāmatā iekļauti raksti, kuros kritiski aplūkots meklēšanas dienests Google un tā izstrādātie produkti. Īpaši detalizēti analizēti Google Scholar un Google Book Search. Izdevuma mērķis — novērtēt lielo tiešsaistes meklēšanas dienestu ietekmi uz bibliotēku uzziņu pakalpojumiem, vairāk uzmanības veltot Google kā populārākajam informācijas resursam: tā lomai informācijas meklēšanā, ietekmei uz digitalizācijas projektu attīstību, bibliotēkzinātni un informācijas zinātni kopumā.

Halavais Alexander. *Search engine society / Alexander Halavais.* — Cambridge : Polity, 2009. — v, 232 p. — ISBN 978-0-7456-4215-4. (Z 025.5)

Tiešsaistes meklēšanas dienesti kļuvuši par mūsu ikdienas sastāvdaļu. Tie ir digitālās revolūcijas redzamākā daļa, kas atspoguļo cilvēces priekšstatus par pasauli un izpratni par vērtībām.

Izdevumā aplūkots meklēšanas dienestu darbības pamatmehānisms, to radītās sekas, sociālais un kultūras efekts, kā arī vieta globālajā informācijas aprītē. Tekstu papildina terminu skaidrojums, bibliogrāfiskais saraksts un priekšmetu rādītājs.

Larson Jeanette C. *The public library policy writer : a guidebook with model policies on CD-ROM / Jeanette C. Larson, Herman L. Totten.* — New York : Neal-Schuman Publishers, 2008. — xxi, 280 p. — ISBN 978-1-55570-603-6. (Z 025)

Rokasgrāmata paredzēta publisko bibliotēku darbiniekiem — tās autori pievērš uzmanību dažādiem šo bibliotēku darba praksē aktuāliem jautājumiem: personālvadībai, darba kvalitātes standartiem, elektroniskajām uzziņām u.c. Saturā ietverti arī visnotaļ specifisku problēmsituāciju risinājumi, piemēram, aizsardzība pret zagļiem, bērnu drošība un reliģisko simbolu izmantošana. Iedvesmai piedāvāti atsevišķi bibliotēkpolitikas piemēri, ilustrējot, to piemērošanu konkrētās bibliotēkas praksē. Izdevumam pievienots kompaktdisks.

McGuire Beth. *Active reading : activities for librarians and teachers / Beth McGuire.* — Westport : Libraries Unlimited, 2009. — x, 170 p. — ISBN 978-1-59158-666-1. (Z 028)

Grāmatas autore bibliotekāriem un skolotājiem piedāvā praktiskas, mācību stundās izmantojamas idejas un nodarbību programmas skolēnu lasītprasmes attīstībai. Minētas konkrētas grāmatas, kuras augstu novērtējuši gan literatūras kritiķi, gan lasītāji, kā arī tīmekļa vietnes, kur rodama informācija par autoriem. Skolēnu darba lapās ietvertas, piemēram, aizpildāmas tabulas par grāmatas saturu, rosinoši jautājumi, uzvedinošas atbildes. Arī Latvijas bibliotekāri šajā izdevumā var rast radošas idejas savam darbam.

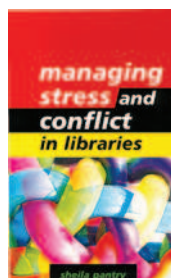

McNicol Sarah. *Joint-use libraries : libraries for the future / Sarah McNicol.* — Oxford : Chandos Publishing, 2008. — xxiv, 230 p. — ISBN 978-1-84334-384-4. (Z 021.6)

Izdevums veltīts apvienoto bibliotēku nākotnes attīstības perspektīvām. Ilgu laiku atstātas bez ievēribas, pēdējos gados tās piedzīvojušas

neredzētu uzplaukumu — iespējams, tādēļ, ka vislabāk atbilst mūsdienu situācijai, kas pieprasa elastību un visplašākā spektra bibliotekāros pakalpojumus.

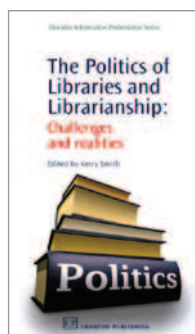
Grāmatas autore izvērtē bibliotekāru aprindās pastāvošos priekšstatus un pamato apvienoto bibliotēku lomu un nozīmi sabiedrībā. Aplūkoti visdažādākie šī bibliotēku veida darba aspekti: partnerattiecību veidošana, personālvadība, krājuma politika, digitālo resursu organizēšana u.c. Minēti daži darba virzieni, kas īpaši atbilst apvienoto bibliotēku potenciālam: inovatīvi modeļi pakalpojumu piedāvājumā, sadarbība starp bibliotēkām un informācijas centriem, mūžizglītība, sociālo kopienu saliedēšana.

Pantry Sheila. *Managing stress and conflict in libraries / Sheila Pantry.* — London : Facet Publishing, 2007. — xv, 140 p. — ISBN 978-1-85604-613-8. (Z 023.5)

Stress un konflikti darbavietā var radīt nopietnus veselības traucējumus. Pētījumi rāda, ka zināma bibliotēku darbinieku daļa cieš no agresijas, apvainojumiem, iebiedēšanas un uzmācības. Efektīvi novērst šāda veida situācijas ir vadības uzdevums un atbildība. Tā rezultātā uzlabojas darba produktivitāte, klientu apmierinātība, kā arī organizācijas tēls un prestižs.

Grāmata uzrakstīta no veselīgas un drošas darba vides skatpunkta. Autore skaidri definē, kas būtu un kas nebūtu pieļaujams konfliktu risināšanā, pamatojot teikto ar konkrētiem piemēriem. Tekstu papildina terminu skaidrojošā vārdnīca, bibliogrāfiskais saraksts, tīmekļa vietņu uzskaitījums, kā arī atbilstoši izvilkumi no Lielbritānijas likumiem.

The politics of libraries and librarianship : challenges and realities / ed. by Kerry Smith. — Oxford : Chandos Publishing, 2009. — xxx, 188 p. — ISBN 978-1-84334-343-1. (Z 021.89)

Rakstu krājumā analizēti politiskās vides aspekti, kas skar bibliotēkas un to personālu. Izdevumā iekļauti dažādu valstu piemēri, kas ilustrē pastāvošā politiskā klimata ietekmi uz bibliotēkām. Skaidrots, kāpēc ir tik būtiski orientēties politiskās ievirzes jautājumos un kā bibliotekāri var mainīt attiecībā uz bibliotēkām pieņemtos lēmumus. Uzsvērts, ka bibliotēkām jāapzinās sevi kā nozīmīgām zināšanu sabiedrības institūcijām, jāveido partnerattiecības ar citām organizācijām: bibliotēkām, muzejiem, arhīviem, plašsaziņas līdzekļiem.

Preer Jean. *Library ethics / Jean Preer.* — Westport : Libraries Unlimited, 2008. — xv, 255 p. — ISBN 978-1-59158-636-4. (Z 023.5)

Bibliotekāru ētikas standartu evolūcija notikusi vienlaikus ar bibliotēkzinātnes attīstību. Bibliotekāru ētikas kodeksu

veidošanas un adaptēšanas gaitā tikušas apspriestas un izvērtētas būtiskākās profesionālās vērtības: izdevums ietver gan vēsturiskas reminiscences, gan mūsdienīgus piemērus. Aplūkotas vairākas situācijas, kad bibliotekāriem respektējamas ētikas kategorijas. Autors palīdz identificēt ētiskās dilemmas, norāda, kā nošķirt personisko pārlicību no profesionālās atbildības un kā īstenot netradicionālus risinājumus. Pielikumā — ASV bibliotekāru ētikas kodeksu piemēri, kā arī manifesti "Bibliotekārs 2.0".

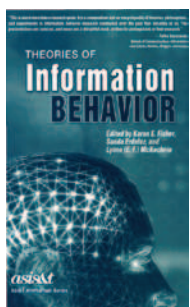
Renewing our libraries : case studies in re-planning and refurbishment / ed. by Michael Dewe. — Farnham : Ashgate, 2009. — xvi, 284 p. — ISBN 978-0-7546-7339-2. (Z 022)

Bibliotēku lietotāji vēlas saņemt mūsdienīgus pakalpojumus moderni iekārtotās un tīkamās telpās. Grāmatā apkopoti piemēri demonstrē, kā agrāko gadu fiziski un morāli novecojušas ēkas iespējams pārveidot par mūdienu prasībām atbilstošām bibliotēkām. Izdevumā apkopota 16 gadījumu izpēte (case study), kas aptver dažāda veida bibliotēkas. Īpaša uzmanība veltīta 20.gadsimta 70.gadu bibliotēku ēkām. Katra gadījuma izpētei ir atšķirīgs projekta raksturojums, tomēr visos gadījumos aprakstīti bibliotēkas atjaunošanas iemesli, plānošanas, projektēšanas un atjaunošanas process, izmantotie dizaina risinājumi un bibliotēkas ieguvumi pēc renovācijas.

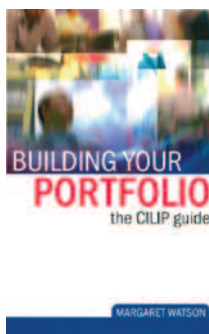
Squires Tasha. Library partnerships : making connections between school and public libraries / Tasha Squires. — Medford : Information Today, 2009. — xix, 203 p. — ISBN 978-1-57387-362-8. (Z 021.6)

Izdevums veltīts skolu un publisko bibliotēku sadarbības jautājumiem. Autore pēta iespējamās sadarbības veidus, sākot ar vasaras lasīšanas programmām un beidzot ar iespiesto un elektronisko resursu kopīgu izmantošanu. Aplūkotas sadarbības projektu iespējas un sniegti ieteikumi "Tīmekļa 2.0" sekmīgai izmantošanai. Izdevums adresēts skolu un publisko bibliotēku speciālistiem, kas orientēti uz radošu sadarbības formu īstenošanu.

Theories of information behavior / ed. by Karen E. Fisher, Sanda Erdelez, and Lynne (E.F.) McKechnie. — Medford : Information Today, 2005. — 431 p. — ISBN 1-57387-230-X. (Z 025.5)

Rakstu krājums piedāvā apkopojšu vairāk nekā 70 nozīmīgāko informācijas teoriju apskatu. Izdevumā iekļautie raksti ir 85 valstu zinātnieku darba rezultāts. Katras teorijas apraksts ietver tās izcelšanās un attīstības raksturojumu, problemātiku, metodoloģiju, pielietojamību, kā arī norādes uz līdzīga rakstura koncepcijām. Izdevuma mērķauditorija ir pētnieki un vecāko kursu studenti, kas specializējušies informācijas zinātnes jomā.

Watson Margaret. Building your portfolio : the CILIP guide / Margaret Watson. — London : Facet Publishing, 2008. — xix, 131 p. — ISBN 978-1-85604-612-1. (Z 023.5)

Par maz ir gūt panākumus, tos jāprot arī uzskatāmi parādīt. Rokasgrāmata sniedz praktiskus ieteikumus savu profesionālās pilnveides pārskatu veidošanā, piemēram, efektīva CV sastādīšanā. Profesionālais portfolio ir vairāk nekā indivīda sasniegumu uzskaitījums, tas veicina arī karjeras plānošanu un attīstību. Tekstu papildina veiksmīgu darbinieku pieredzes apraksti, tīmekļa vietņu un ieteicamās literatūras saraksts.

Дрешер Ю.Н. Библиотерапия : теория и практика : уч. пособие / Ю.Н. Дрешер. — Санкт-Петербург : Профессия, 2008. — 269 [1] с. — ISBN 978-5-93913-148-3. (Z 024)

Mācību līdzekli aplūkoti dažādi biblioterapijas aspekti: sniegts pārskats par biblioterapijas būtību, dots biblioterapijas speciālista raksturojums, analizēta biblioterapeita un pacienta — lasītāja — savstarpējā mijiedarbība. Autors apkopojis biblioterapijas teoriju un praktiskos paņēmienus, raksturojis galvenos tās līdzekļus un metodiku. Grāmatas mērķis ir sniegt priekšstatu par biblioterapiju gan kā zinātnes disciplīnu, gan praktisku darbību. Pielikumos iekļauti dažādu testu paraugi, kas palīdz noteikt pacienta raksturu un psiholoģisko stāvokli.

Трушина И.А. Этика библиотекаря : моральный закон внутри нас : опыт разных стран / И.А. Трушина. — Москва : Фаир, 2008. — 270 [1] с. — ISBN 978-5-8183-1426-6. (Z 023.5)

Grāmatā atspoguļotas ētiskās attiecības starp bibliotekāriem un lasītājiem, kolēģiem, priekšniekiem, augstākstāvošu organizāciju darbiniekiem utt. Aplūkoti galvenie bibliotekārās ētikas principi un bibliotekārās ētikas kodeksu veidošanās vēsture. Pielikumā ievietoti dažādi bibliotekārās ētikas kodeksi, kā arī vairāku citu profesiju (juristu, ārstu, žurnālistu, psihologu) un darbības sfēru (suņu īpašnieku, makšķernieku, sportistu) ētikas kodeksi. Izdevums saturiski aptver 37 valstis no 4 kontinentiem.

¹ Pilnu lasītavas aprīļa–jūnija un jūlija–oktobra jaunieguvumu sarakstu sk. Latvijas Nacionālās bibliotēkas tīmekļa vietnē www.lnb.lv sadaļā "Bibliotekāriem" → "Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītava" → "Lasītavas jaunieguvumu apskati": http://www.lnb.lv/lv/bibliotekariem/Bibliotekzinatnes_un_informacijas_zinatnes_literaturas_lasitava/apskati/2009-apr-jun un http://www.lnb.lv/lv/bibliotekariem/Bibliotekzinatnes_un_informacijas_zinatnes_literaturas_lasitava/apskati/2009-gada-julijis-oktobris.